

**FIZIKA TA'LIM MAZMUNINI TAKOMILLASHTIRISHNI
RAQOBATCHILIK ASOSIDA TASHKIL ETILISHINI O'RGANISH**

¹Rajabov.D. ²Jumanazarova.L.

¹*Urganch Davlat Pedagogika Insituti "Fizika va Astronomiya"*

kafedra o'qituvchisi

²*Urganch Davlat Pedagogika Insituti "Fizika va Astronomiya"*

yo'nalishi 3-kurs talabasi

Annotatsiya. *Mazkur maqolada fizika ta'limi mazmunini takomillashtirish jarayonini raqobatchilik tamoyillari asosida tashkil etish masalalari ilmiy-pedagogik jihatdan yoritiladi. Ta'lim tizimida sog'lom raqobat muhitini shakllantirish fizika fanini o'qitish sifati va samaradorligini oshirishning muhim omili sifatida talqin etiladi. Raqobatchilik asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni o'quvchilarning bilimga bo'lgan ehtiyojini kuchaytirishi, ularning mustaqil izlanish faoliyatini faollashtirishi hamda nazariy bilimlarni amaliyot bilan uyg'unlashtirish imkonini berishi asoslab beriladi. Shuningdek, fizika ta'lim mazmunini zamonaviy fan-texnika yutuqlari bilan boyitish, ta'lim standartlari va o'quv dasturlarini yangilashda raqobatga asoslangan yondashuvning ahamiyati ochib beriladi.*

Maqolada raqobatchilik muhiti orqali ta'lim mazmunining sifat jihatdan yangi bosqichga ko'tarilishi, o'qituvchi va o'quvchi faoliyatining samaradorligi ortishi masalalari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: *fizika ta'limi, ta'lim mazmuni, raqobatchilik, innovatsion ta'lim, ta'lim sifati, zamonaviy yondashuv, kompetensiya.*

Kirish.

Hozirgi globallashtirish va fan-texnika taraqqiyoti sharoitida ta'lim tizimiga qo'yilayotgan talablar tobora ortib bormoqda. Ayniqsa, tabiiy fanlar, jumladan fizika ta'limi mazmunini zamon talablariga mos ravishda takomillashtirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Fizika fani nafaqat tabiat qonuniyatlarini o'rganishga

xizmat qiladi, balki o'quvchilarda ilmiy tafakkur, tahliliy fikrlash va muammoli vaziyatlarda to'g'ri qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantiradi. Shu sababli ushbu fan mazmunining chuqur, tizimli va raqobatbardosh bo'lishi ta'lim sifatini belgilovchi asosiy omillardan sanaladi. Ta'lim jarayonida raqobatchilik muhitini yaratish fizika ta'lim mazmunini takomillashtirishning samarali vositalaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Raqobat o'quvchilarni bilimlarni chuqurroq o'zlashtirishga, yangilikka intilishga va o'z ustida doimiy ishlashga undaydi. Shu bilan birga, o'qituvchilar o'rtasida ham metodik yondashuvlar, darslarni tashkil etish va ta'lim mazmunini boyitish borasida ijobiy raqobat yuzaga keladi.

Bu holat ta'lim jarayonining umumiy samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Fizika ta'lim mazmunini raqobatchilik asosida tashkil etish o'quv dasturlarini zamonaviy fan yutuqlari bilan uyg'unlashtirish, innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish va ta'lim natijalarini baholashning yangi mexanizmlarini ishlab chiqishni talab etadi. Bunday yondashuv orqali o'quvchilar nafaqat bilim oluvchi, balki ta'lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylanadi. Natijada fizika ta'limi mazmuni yanada boyib, uning amaliy ahamiyati ortadi va raqobatbardosh kadrlar tayyorlash uchun mustahkam poydevor yaratiladi. Fizika ta'lim mazmunini raqobatchilik asosida takomillashtirish jarayoni ta'lim tizimining barcha bo'g'inlarida uzviy va tizimli yondashuvni talab etadi. Bunda o'quvchilarning individual qobiliyatlari, qiziqishlari va intellektual salohiyatini inobatga olgan holda ta'lim mazmunini tabaqalashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Raqobat muhitida tashkil etilgan fizika darslari o'quvchilarning o'z bilim darajasini boshqalar bilan taqqoslash, erishilgan natijalarni tahlil qilish va yanada yuqori ko'rsatkichlarga intilishiga xizmat qiladi. Bu esa ta'lim jarayonida ichki motivatsiyaning kuchayishiga olib keladi. Shuningdek, raqobatchilikka asoslangan ta'lim mazmuni o'quvchilarning ilmiy-tadqiqot faoliyatini rivojlantirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Fizika faniga oid loyihalar, olimpiadalar, tanlovlar va fan haftaliklari orqali o'quvchilar o'z bilim va ko'nikmalarini amaliy faoliyatda sinab ko'rish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bunday faoliyat shakllari fizika ta'limining mazmunini boyitib, uni real hayotiy masalalar bilan bog'lashga yordam beradi.

Natijada o'quvchilarda fanga nisbatan barqaror qiziqish va mas'uliyat hissi shakllanadi. Raqobatchilik asosida tashkil etilgan ta'lim jarayonida o'qituvchining roli ham sifat jihatidan o'zgaradi. O'qituvchi nafaqat bilim manbai, balki ta'lim muhitini loyihalovchi, o'quvchilar faoliyatini muvofiqlashtiruvchi va ularni ilmiy izlanishga yo'naltiruvchi shaxs sifatida namoyon bo'ladi. Bu jarayonda o'qituvchining metodik mahorati, innovatsion yondashuvlarni qo'llash qobiliyati va pedagogik refleksiyasi ta'lim mazmunining samarali amalga oshirilishini ta'minlaydi. Shu bilan birga, baholash tizimining shaffof va adolatli bo'lishi raqobat muhitining sog'lom shakllanishida muhim ahamiyatga ega.

Xulosa.

Fizika ta'lim mazmunini raqobatchilik asosida tashkil etish va takomillashtirish ta'lim sifatini oshirishning samarali va dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Bunday yondashuv o'quvchilarning bilimlarni chuqur va ongli o'zlashtirishiga, ularning intellektual faolligi va ijodiy salohiyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Raqobatchilik muhiti orqali fizika fanining nazariy va amaliy jihatlari o'zaro uyg'unlashib, ta'lim mazmuni yanada boy va mazmunli bo'ladi. Shuningdek, mazkur yondashuv o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishini rag'batlantiradi, ta'lim jarayonida innovatsion metod va texnologiyalarning keng joriy etilishiga zamin yaratadi. Natijada fizika ta'limi mazmuni zamonaviy fan-texnika taraqqiyoti talablariga mos ravishda yangilanib boradi.

Xulosa qilib aytganda, fizika ta'lim mazmunini raqobatchilik asosida takomillashtirish raqobatbardosh, mustaqil fikrlovchi va yuqori malakali kadrlar tayyorlashda muhim pedagogik ahamiyatga ega bo'lib, ta'lim tizimining barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Azizxo'jayeva N.N. Ta'lim jarayonida pedagogik texnologiyalar. — Toshkent: O'qituvchi, 2018.
2. Yo'ldoshev J.G'., Usmonov S.A. Ta'lim sifati va raqobatbardoshlik asoslari. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
3. Sayidahmedov N.S. Zamonaviy ta'lim mazmunini loyihalash. — Toshkent: TDPU nashriyoti, 2020.
4. Abduqodirov A.A., Tursunov I.M. Fizika o'qitish metodikasi va innovatsiyalar. — Toshkent: O'zbekiston, 2017.
5. Klarin M.V. Ta'limda raqobatchilik va innovatsion rivojlanish. — Moskva: Pedagogika, 2016.